

МИСТЕЦЬКО-ТВОРЧІ ПОСТАТІ ЖИТОМИРСЬКОГО ТРІО БАЯНІСТІВ «ГАРМОНІЯ»

Резнік Олена Сергіївна,

доктор філософії,

доцент кафедри мистецької освіти

Житомирського державного університету імені Івана Франка

ORCID ID: 0000-0003-1827-1522

Предметом обговорення статті обрано відомий в Україні своєю концертною діяльністю та творчими здобутками колектив – житомирське тріо баяністів «Гармонія». Усвідомлюючи зміни, які зумовленіплинністю часу, авторка статті визначила аспект своєї наукової розвідки з огляду на вимоги сучасного музикознавства – висвітлити мистецько-творчі постаті житомирського тріо баяністів «Гармонія» у контексті особистісних і колективних здобутків мистецької творчості. У результаті вивчення та проведення аналізу різних історичних джерел дослідниця з'ясовує передумови появи нового культурно-історичного явища – житомирського тріо баяністів «Гармонія». Спираючись на інформацію першоджерел, науковиця у здійсненій розвідці розкриває практичний досвід кожного учасника житомирського тріо баяністів «Гармонія»: В.А. Губанова, В.Я. Омельчука, В.М. Богорядова, С.В. Петрука, Б.Ю. Талька, в інтегруючому напрямі педагогічної діяльності в Житомирському музичному фаховому коледжі імені В.С. Косенка. У процесі подання матеріалу статті дослідниця надає відомості про освіту баяністів; установлює початок педагогічної діяльності кожного учасника ансамблю в Житомирському музичному фаховому коледжі імені В.С. Косенка; означає сольні виконавські здобутки музикантів; зауважує широкий спектр колективного музикування баяністів у різних інструментальних ансамблях; відображує особистий внесок кожного із трьох баяністів першого складу колективу у формування та наповнення концертного репертуару тріо баяністів «Гармонія» в аспекті перекладення музичних творів; виявляє високі результати педагогічної діяльності всіх членів колективу в контексті перемог їхніх студентів на всеукраїнських і міжнародних виконавських конкурсах; наголошує на важливості методичної діяльності баяністів із тріо «Гармонія»; зазначає просвітницьку діяльність членів колективу в аспекті концертної діяльності й організації та проведенні фестивалів баянно-акордеонного виконавства та народно-інструментального мистецтва; конкретизує дати змін виконавського складу колективу баяністів; висвітлює професійні здобутки житомирського тріо баяністів «Гармонія» на всеукраїнському та міжнародних конкурсах. Узагальнюючи наукову розвідку, авторка статті встановлює, що рушійною силою, які забезпечують безперервний процес існування житомирського тріо баяністів «Гармонія», є педагогічна діяльність учасників колективу – на зміну викладачу у виконавський склад ансамблю приходить його учень.

Ключові слова: тріо баяністів «Гармонія», Житомирське музичне училище імені В.С. Косенка, культурно-історичне явище, спадкоємне оновлення виконавського складу колективу, мистецько-творчі постаті, професійно-музична освіта, студенти-баяністи, виконавський конкурс, педагогічна та концертна діяльність, музична школа, репертуар ансамблю, філармонія, баянно-виконавська школа.

Rieznik Olena. Artistic and creative figures of the Zhytomyr bayan trio “Harmonia”

The subject of the article is the Zhytomyr bayan trio “Harmonia”, an ensemble known in Ukraine for its concert activities and creative achievements. Aware of the changes caused by the passage of time, the author of the article defined an aspect of her scientific research in view of the requirements of modern musicology – to highlight the artistic and creative figures of the Zhytomyr bayan trio “Harmonia” in the context of personal and collective achievements of artistic creativity. By studying and analyzing various historical sources, the researcher uncovers the prerequisites for the emergence of a new cultural and historical phenomenon, the Zhytomyr trio of bayan players “Harmonia”. Based on the information from primary sources, the author reveals the practical experience of each member of the Zhytomyr bayan trio “Harmonia”: V.A. Hubanov, V.Ya. Omelchuk, V.M. Bohoriadov, S.V. Petruk, B.Yu. Talko in the integrating direction of pedagogical activity at the Zhytomyr Music Professional College named after V.S. Kosenko. In the course of presenting the material of the article, the researcher provides information about the education of bayan players; establishes the beginning of the pedagogical activity of each member of the ensemble at the Zhytomyr Music Professional College named after V.S. Kosenko; denotes the solo performing achievements of the musicians; emphasizes the wide range of collective musicianship of the bayan players in various instrumental ensembles; reflects the personal contribution of each of the three players of the first composition of the ensemble to the formation and expansion of the concert repertoire of the bayan trio “Harmonia” in terms of arrangements of musical works; reveals the high results of the pedagogical activity of all members of the ensemble in the context of their students' victories at national and international performance competitions; emphasizes the importance of the methodological activity of players from the bayan trio “Harmonia”; highlights the educational activities of the ensemble members in terms of concert activities and the organization and holding of festivals of bayan and accordion performance and folk instrumental art; specifies the dates of changes of the performing members of the ensemble; highlights the professional achievements of the Zhytomyr bayan trio “Harmonia” at national and international competitions. Summarizing the scientific research, the author of the article establishes that the driving forces that ensure the continuous existence of the Zhytomyr bayan trio “Harmonia” are the pedagogical activities of the ensemble members: the student replaces the teacher in the ensemble's performing lineup.

Key words: bayan trio “Harmonia”, Zhytomyr Music Professional College named after V.S. Kosenko, cultural and historical phenomenon, hereditary renewal of ensemble's performing staff, artistic and creative figures, professional music education, bayan students, performance competition, pedagogical and concert activities, ensemble repertoire, philharmonic, bayan performance school.

Вступ. Історичне музикознавство, як одна зі складових частин наукової галузі мистецтвознавства та одна з форм духовної діяльності людей, досліджує розвиток музичного мистецтва в соціальному та культурному аспектах. З метою відтворення цілісної картини розвитку музичного мистецтва сучасні музикознавці здійснюють наукові розвідки, у яких висвітлюють музичне мистецтво в аспекті його історичного розвитку та періодизації; досліджують основні напрями, течії, стилі та жанри музичного мистецтва; вивчають розвиток музичного інструментарію з огляду на постійне вдосконалення його конструкції; відображають концертно-виконавську діяльність з теоретичним аналізом репертуарних уподобань музикантів; здійснюють функцію музичної критики в контексті аналізу й оцінювання явищ музичної практики; розкривають біографічні відомості діячів музичного мистецтва.

Реалізуючи практичне освоєння музичного мистецтва, сучасні музикознавці на основі знання законів функціонування та розвитку досліджуваного об'єкта здійснюють логічні операції на трьох частинах спрямованості часу: у самому моменті сьогодення – перетворення минулого на сьогодення та сьогодення на майбутнє, механізм якого втілюється через реконструкцію минулого за даними, що залишилися, та конструювання майбутнього відповідно до зв'язків сьогодення.

Багаторічна творча діяльність житомирського тріо баяністів «Гармонія» як духовний здобуток українського музикознавства в самому моменті сьогодення потребує нової наукової розвідки з огляду на третю зміну виконавського складу ансамблю.

Метою дослідження є розгляд мистецько-творчих постатей учасників житомирського тріо баяністів «Гармонія» усіх трьох складів в аспекті спадкоємного виконавського перевідродження – від викладача до учня.

Матеріали та методи. Представники сучасного музикознавства неодноразово звертались до розгляду творчо-виконавської діяльності житомирського тріо баяністів «Гармонія» у різних музикознавчих аспектах.

Значний інтерес виявляють наукові розвідки І.С. Копоть, результати яких висвітлювались у періодичній пресі, у збірці праць Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині, у фаховому науковому виданні Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського. Так, наприклад, у статті І.С. Копоть «Баяне, грай!», опублікованій у газеті «Житомирщина», висвітлено творчу діяльність житомирського тріо баяністів «Гармонія» в аспекті визначення засновників колективу, означення жанрово-стилістичних репертуарних уподобань баяністів, відображення гастрольних поїздок, заснування учасниками тріо фестивалю баянно-акордеонного виконавства та народно-інструментального мистецтва на Поліссі [11]. Стаття І.С. Копоть із збірки праць Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині «Музейна справа на Житомирщині: історія, досвід, проблеми» найбільш змістовно розкриває навчально-освітнянську, композиторську, викладацьку, виконавську та творчо-мистецьку діяльність Віктора Губанова [13].

Здійснюючи ґрунтовну розвідку щодо розгляду історії заснування та функціонування Житомирської обласної філармонії у визначений хронологічний період 1938–2018 рр., Ірина Копоть згадує про ювілейний концерт житомирського тріо баяністів «Гармонія» в оновленому складі й у статусі сучасного інструментального колективу, який здобув звання лауреатів престижних міжнародних і всеукраїнських конкурсів [12, с. 168].

Заслужують на увагу нариси про знаних діячів освітянської ниви «Відомі педагоги Житомирщини», у яких різні автори висвітлюють стислі біографічні відомості про життя та науково-педагогічну діяльність викладачів вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації, середніх спеціальних навчальних закладів, учителів загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних училищ. Формуючи нариси відомостями про освітян Житомирщини різних галузей, авторська редколегія книги презентує також творчу та педагогічну діяльність музикантів, зокрема Віктора Губанова, Віктора Омельчука, В'ячеслава Богорядова (засновників першого складу тріо баяністів «Гармонія»), як представників баянної академічно-філармонійної школи Житомирського музичного училища імені В.С. Косенка. Так, наприклад, Е. Дишнієва-Набедрик присвятила два нариси Віктору Губанову [6, с. 138–139] і Віктору Омельчуку [7, с. 417–418], у яких розкриває історію здобуття освіти, уточнює початок викладацької діяльності, характеризує напрями методичних напрацювань, визначає наявність власної баянної школи, зауважує результати сольної виконавської діяльності, висвітлює географію гастролей, наголошує на організаційній діяльності фестивалів баянно-акордеонного виконавства та народно-інструментального мистецтва на Поліссі. Надаючи такі вичерпні відомості про індивідуальні творчі напрями діяльності баяністів, Е.Б. Дишнієва-Набедрик лише в нарисі про Віктора Омельчука епізодично згадує про тріо «Гармонію». За таким же принципом побудовано зміст нарису, присвяченого творчо-педагогічній діяльності В'ячеслава Богорядова, автором якого є В.Я. Омельчук [14, с. 44–45].

Необхідно згадати і про наукові розвідки, у яких відтворено репертуарні напрацювання тріо баяністів «Гармонія» в аспекті висвітлення їхніх закордонних концертних турів, як-от стаття М.В. Будди та В.Я. Омельчука «Житомирське тріо баяністів «Гармонія». Творчі портрети естрадно-джазових музикантів» у журналі «Джаз» [2].

Г.В. Улич-Савчин вивчає проблеми баянно-акордеонного мистецтва України та здійснила розгляд оригінального репертуару українських композиторів у контексті конкурсу “Perpetuum mobile”, у якому зазначила затребуваність оригінальної баянної літератури, створеної Віктором Губановим; наголосила на обов'язковості виконання твору В.А. Губанова «Вальс» із «Ретро-сюїти» у сучасних конкурсах і фестивалях українського баянно-виконавського мистецтва; висвітлила концертні виступи В.А. Губанова в рамках конкурсів «Візерунки Прикарпаття» (2014 р.) і “Perpetuum mobile” (2015 р.) [19].

Н. Сторонська й А. Бойчук висвітлюють події, факти та перспективи XIII Міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів “Perpetuum mobile” і означають новий аспект діяльності Віктора Губанова – як члена журі конкурсу разом із провідними представниками баянно-акордеонного академічно-філармонійного виконавства України, Франції, Великої Британії, Литви, Латвії, Польщі, Словаччини, Австрії, Італії, Іспанії, Чехії, Сербії [16].

На відображення творчих постатей баяністів із тріо «Гармонія» спромігся й житомирський музикант-баяніст В.М. Травкін, який, окрім дружніх посвят у віршованій формі, також конкретизує здобутки В.А. Губанова [18, с. 21] і В.Я. Омелячука [18, с. 105], як у категорії сольного виконання, так і у складі тріо баяністів «Гармонія», характеризує творчу діяльність В.М. Богорядова як керівника ансамблю народних інструментів «Фантазія» Житомирського музичного училища імені В.С. Косенка [18, с. 119], вказує на творчі досягнення тріо баяністів «Гармонія» на Всеукраїнському та міжнародних виконавських конкурсах, зазначає географію гастрольних поїздок колективу [18, с. 103].

Характеристику композиторської творчості В.А. Губанова у форматі рецензій надано І. Снедковим і М. Дмитришиним у нотному виданні «Концертні твори Віктора Губанова». Окрім того, нотна збірка містить творчу біографію баяніста в контексті його двох мистецьких важливих складників – конкурсної та концертної діяльності [3].

Факти стислого енциклопедичного характеру про сфери діяльності В.А. Губанова подано у вступній статті А.А. Семешка й О.В. Кмітя до нотної авторської збірки музиканта «Концертні твори для баяна (акордеона) Віктора Губанова» [4].

Надані В.А. Губановим із власного архіву для ознайомлення статті періодичної німецької преси [20–22] доповнюють дану наукову розвідку інформацією, яка відображає концертне турне житомирського тріо баяністів «Гармонія» у Німеччині.

Довершеність здійсненого наукового дослідження втілювалась через особисте творче спілкування автора статті з учасниками житомирського тріо баяністів «Гармонія» – народним артистом України В.А. Губановим, С.В. Петруком, Б.Ю. Талько, які в атмосфері творчої співпраці ділилися своїми спогадами про власні професійні здобутки в аспекті наявних напрямів музично-творчої, виконавської, педагогічної, концертної, методичної, громадської діяльності [8–10].

На жаль, натепер відсутнє наукове дослідження, яке б відображало узагальнюючу історію всього творчого шляху житомирського тріо баяністів «Гармонія» в аспекті висвітлення мистецько-творчих здобутків кожного баяніста із трьох виконавських складів колективу, що і визначає актуальність даної наукової розвідки.

Методика наукової розвідки базувалась на загальнонаукових методах наукового пізнання за ознаками мети та способу реалізації. За ознаками мети були використані первинні методи, які визначились у зборі інформації в аспекті пошуку наявних за обраною темою

джерел к краєзнавчому відділі Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олега Ольжича й усного опитування учасників житомирського тріо баяністів «Гармонія»; вторинні методи, що зумовили обробку, систематизацію й аналіз зібраної інформації. За ознакою способу реалізації застосовувались логіко-аналітичні методи: *аналізу* – у вивченні мистецько-творчих здобутків кожного члена ансамблю; *синтезу* – у встановленні єдиних досягнень житомирського тріо баяністів «Гармонія»; *аналогії* – у розгляді творчих постатей учасників колективу у хронології таких відомостей, як: освіта, сольні виконавські здобутки музикантів, результати педагогічної діяльності, концертний репертуар тріо «Гармонія» в аспекті перекладення музичних творів кожним учасником, концертно-просвітницька творчість і методична функція; *конкретизації* – у детальному відображенні назв всеукраїнських і міжнародних конкурсів із зазначенням місць і дат їх проведення, а також здобутих результатів; *візуального методу* – у наочному показі фотографій як окремих учасників ансамблю, так і колективу, а також світлин дипломів лауреатів, які підтверджують професійні здобутки житомирського тріо баяністів «Гармонія» на всеукраїнському та міжнародних конкурсах; *індукції* – у формуванні загального висновку щодо не тільки результатів діяльності ансамблю «Гармонія», а й надбань кожного члена колективу; *дедукції* – у з’ясуванні рушійних сил, які зумовлюють безперервний процес розвитку та функціонування житомирського тріо баяністів «Гармонія».

Результати. Наукову розвідку в аспекті дослідження мистецько-творчих здобутків житомирського тріо баяністів «Гармонія» здійснено у форматі апріорій передумов появи нового культурно-історичного явища й апостеріорій практичного багаторічного досвіду кожного члена колективу. Динамічним утворенням-ризикою для зародження нового культурно-історичного явища послуговував навчальний заклад – Житомирське музичне училище імені В.С. Косенка, у якому в період 1982–1986 рр. розпочали педагогічну діяльність троє представників харківської та київської баянно-академічної школи: Віктор Омелячук (з 1982 р.), Віктор Губанов (з 1983 р.), В’ячеслав Богорядов (з 1986 р.). Тож, у 1986 р. з’явилося новонароджене культурно-історичне явище – житомирське тріо баяністів «Гармонія».

Віктор Анатолійович Губанов – виконавець партії першого баяна житомирського тріо баяністів «Гармонія» усіх трьох складів колективу. Народився 23 березня 1955 р. в місті Горлівка Донецької області. Випускник Губкінського музичного училища Белгородської області (1970–1974 рр. навчання). Учень педагогічно-виконавської школи А.Г. Вальсамакіна та М.Т. Калашнікова. Вищу професійну музично-виконавську освіту здобув у Харківському інституті мистецтв імені І.П. Котляревського (1974–1979 рр. навчання, клас викладача О.І. Назаренка). Після закінчення закладу вищої освіти В.А. Губанова призвано на строкову службу до Київського вищого танково-інженерного училища як музиканта духового оркестру.

Перший педагогічний досвід реалізовував упродовж двох навчальних років у Дзержинському музичному училищі (1981–1983 рр.). У часи сьогодення можна з упевненістю сказати, що свій талант у багатьох аспектах музично-творчої діяльності В.А. Губанов утілював у період

40-річної плідної праці (1983–2023 рр.) у Житомирському музичному училищі імені В.С. Косенка (нині Житомирський музичний фаховий коледж імені В.С. Косенка) [10; 6, с. 138].

Сольна виконавська діяльність Віктора Анатолійовича визначається високопрофесійним майстерним рівнем гри, який визнано на світовій арені баянного мистецтва: *володар Гран-прі* Міжнародного конкурсу «Приз міста Ланчіано» (Італія, м. Ланчіано, 2012 р., категорія вар'єте); *звання лауреата I премії* – Міжнародний конкурс ім. Горні Крамера (Італія, м. Поджо Руско, 1998 р.), Міжнародний конкурс «Кубок Кривбасу» (м. Кривий ріг, 2001 р., категорія вар'єте), Міжнародний конкурс «Зірки баяна на Запоріжжі» (м. Запоріжжя, 2002 р.); *звання лауреата II премії* – Міжнародний конкурс «Кубок Кривбасу» (м. Кривий ріг, 1998 р.), Міжнародний конкурс «Приз Кастельфідардо» (Італія, м. Кастельфідардо, 1998 р.); *звання дипломанта* – Міжнародний конкурс «Дні гармоніки у Клінгенталі» (Німеччина, м. Клінгенталь, 1995, 1996, 1997 рр.), Міжнародний конкурс «Трофей світу» (Італія, м. Рекоаро-Терме, 1998 р.), Міжнародний конкурс «Ассо Holiday» імені Яна Табачника (м. Київ, 2006 р.) [10; 3, с. 5–6].

Виконавська діяльність В.А. Губанова широко представлена у сфері колективного музикування: тріо баяністів «Гармонія», ансамбль народних інструментів «Фантазія», тріо народних інструментів «Bolero» (лауреат I премії Міжнародного конкурсу «Приз міста Ланчіано» (Італія, 2017 р.)), естрадний ансамбль «Сузір'я блюз» (лауреат III премії Міжнародного конкурсу «Самородки», м. Севастополь, 2010 р.).

До репертуарного здобутку тріо баяністів «Гармонія» В.А. Губановим здійснено особистий внесок в аспекті перекладення оригінальної баянної літератури: Три мініатюри з дитячого альбому В. Підгорного – I ч. «Прелюдія у стилі Скрябіна», II ч. «Швидкоплинність», III ч. «Шкільний вальс» [2, с. 39].

Клас викладача В.А. Губанова – це своєрідний знак якості високого виконавського рівня студентів, який має підтвердження на всеукраїнських і міжнародних конкурсах: *Віталій Українець* – диплом лауреата

III ступеня Міжнародного конкурсу «Його величність, баян!» (м. Житомир, 2016 р.); *Василь Ясенчук* – дипломант Міжнародного конкурсу «Його величність, баян!» (м. Житомир, 2016 р.); *Павло Бондар* – диплом лауреата I ступеня II Всеукраїнського конкурсу-огляду молодих виконавців «Kyiv Accord PRIZE» (м. Київ, 2023 р.) і диплом лауреата I ступеня XVI Всеукраїнського відкритого конкурсу баяністів-акордеоністів «Візерунки Прикарпаття» (м. Дрогобич, 2023 р.); *Нікіта Безсмертний* – диплом лауреата III ступеня X Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах «Арт-Домінанта» (м. Харків, 2023 р.); *дует баяністів "Asturia" у складі Артема Білецького й Ігоря Речицького (керівник В.А. Губанов)* – диплом лауреата I ступеня X Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах «Арт-Домінанта» (м. Харків, 2023 р.); *тріо баяністів у складі: О. Мужа, К. Єрмакової, М. Юценка (керівник В.А. Губанов)* – дипломант I Міжнародного конкурсу «Акорди Львова» (м. Львів, 2006 р.); *квартет баяністів у складі: П. Манченка, Ю. Литвинчука, І. Грищенка, Ю. Булеги (керівник В.А. Губанов)* – диплом лауреата II ступеня «Міжнародного конкурсу «Зірки баяна на Запоріжжі» (м. Запоріжжя, 2002 р.) [10].

Високий виконавський рівень студентів В.А. Губанова підтверджено продовженням їх навчання в закладах вищої освіти. Національна музична академія України ім. П.І. Чайковського, Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка, Одеська національна музична академія ім. А.В. Нежданової, Харківський національний університет мистецтв ім. І.П. Котляревського – рівень баянно-виконавської школи випускників Віктора Анатолійовича Губанова.

Багаторічний виконавський досвід В.А. Губанова зумовив відображення власних концертних імпроваizaційних композицій в аспекті композиторської творчості: Ретро-сюїта (I ч. «Коли йде дощ», II ч. «Вальс», III ч. «Веселий вікенд»), Джазова п'єса, Сонатинка, Вальс-мюзет «У Парижі дощ», Самба «Мік-Мак», Поліритмічний етюд (3х2) пам'яті В.Г. Міхєєва «Струмок життя» [3; 4].

Формуючи творчий портрет В.А. Губанова в контексті всіх видів його діяльності, І.Є. Копоть надає визначальні характерні риси виконавської манери баяніста: «В.А. Губанов-баяніст володіє фантастичною технікою. Однак сучасних музикантів цим майже не здивуєш – рівень виконавської майстерності у світі, здається, перебуває вже за межею людських можливостей. Гра Віктора Губанова приваблює іншим – умінням донести до слухача зміст виконуваних творів, не втрачаючи ані краплинки. Дивовижна зосередженість, навіть відстороненість, заради осягнення сенсу музики, і неймовірна сценічна витримка – ось, на мою думку, визначальні риси творчої манери митця» [13, с. 432].

Довголітня творчість В.А. Губанова, означена здобутками в сольному й ансамблевому виконавстві, педагогічній праці, композиторській і концертній діяльності, була удостоєна високих почесних звань: заслуженого артиста України (2001 р.) і народного артиста України (2012 р.) [3].

Виконавець партії другого баяна в ансамблі «Гармонія» – **Віктор Якович Омельчук (1956–2021 рр.)**. З-поміж трьох учасників першого складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» постать Віктора Яковича ви́значається своїм родовим поліським корін-

ням. Народився 14 квітня 1956 р. в місті Овруч (нині Овруцька міська громада Коростенського району Житомирської області). Свою першу професійну музичну освіту здобув у 1975 р. в Житомирському музичному училищі імені В.С. Косенка. Довершення вищої професійної музичної освіти здійснювалось у Київській державній консерваторії (1980 р., клас В. Панькова). Професійні виконавські навички баяніста вдосконалював під час військової строкової служби в ансамблі пісні і танцю прикордонних військ Західного прикордонного округу. У 1982 р. повернувся до своїх витоків і почав працювати викладачем Житомирського музичного училища імені В.С. Косенка [7, с. 417].

Як творча особистість Віктор Якович удосконалював та довершував свій професійний статус у різних аспектах музично-творчої діяльності: він був завідувачем відділу народних інструментів, керівником оркестру народних інструментів, головою секції баяна-акордеона в обласному методичному об'єднанні, членом президії Асоціації баяністів та акордеоністів України при Національній музичній спілці та головою Асоціації баяністів обласного відділення Національної музичної спілки, отримав звання заслуженого діяча мистецтв України (2016 р.) [1; 15, с. 40].

Сольний виконавський здобуток В.Я. Омельчука означився перемогою на Міжнародному конкурсі імені Горні Крамера (Італія, м. Поджо Руско, 1998 р., звання лауреата I премії в категорії сольного виконання). Професійні навички колективного музикування реалізовував не тільки у тріо баяністів «Гармонія», а й в ансамблі народних інструментів «Фантазія» Житомирського музичного училища.

Віктор Якович як досвідчений учасник тріо баяністів брав активну участь у формуванні репертуару колективу. Особисто ним здійснено перекладення таких творів: «Дві джазові імпровізації» А.В. Білошицького, «Новорічна увертюра» О. На Юн Кін, «Дрібничка» Л. Андерсона, Балади на тему Д. Елінгтона «Караван» В. Новікова, Концертної фантазії на тему Дж. Гершвіна [2, с. 39], «Маленька органна прелюдія та fuga» d-moll Й.С. Баха, «Прелюдія, fuga та варіація» h-moll С. Франка [1].

Здобутий професійний виконавський рівень В.Я. Омельчука зумовив передачу майстерності учням свого класу, які стали дипломантами та лауреатами всеукраїнських оглядів-конкурсів молодих виконавців (В. Леонов, Ю. Литвинчук, М. Лозко, Р. Невмержицький) [1; 7, с. 418].

Означивши для себе пріоритетною складовою частиною своєї мистецько-творчої діяльності питання безперервного процесу спадкоємності академічного баянного виконавства у тріаді початкової, середньої та вищої ланок професійної музичної освіти, В.Я. Омельчук ініціював організацію та проведення фестивалів баянно-акордеонного виконавства та народно-інструментального мистецтва на Поліссі (1997, 2000 рр.), а також здійснював підготовку своїх студентів до вступу в заклади вищої освіти мистецького напрямку.

Споглядаючи за концертними виступами В.Я. Омельчука й усвідомлюючи якісний рівень його виконання, Г.Ю. Бродська надає такі характеристики професійній майстерності баяніста: «Для виконавського стилю Омельчука характерні яскрава індивідуальність, віртуозність виконання, глибоке проникнення у стиль виконуваних творів» [1].

В'ячеслав Михайлович Богорядов (1946–2021 рр.) як учасник першого складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» втілював функцію виконавця партії третього баяна. Народився 1 серпня 1946 р. в місті Тавда Свердловської області. Проте необхідно зазначити, що професійну музичну освіту здобував в Україні: спочатку в Сімферопольському музичному училищі, а згодом у Харківському інституті мистецтв імені І.П. Котляревського. Викладацька діяльність В'ячеслава Михайловича означається двома періодами роботи у двох навчальних закладах освіти – Житомирському училищі культури імені Івана Огієнка (1972–1986 рр.) і Житомирському музичному училищі імені Віталія Косенка (1986–2017 рр.) [14, с. 44].

Здобутий практичний досвід В'ячеслава Михайловича в аспекті баянного виконавства зумовив набуття ним статусу консультанта-методиста при Житомирському обласному методичному об'єднанні. Методична та практична допомога В.М. Богорядова викладачам

музичних шкіл означається в таких напрямках діяльності: проведення концертів за участю учнів свого класу; прищеплення музично-естетичного смаку учням музичних шкіл; формування мотивації учнів музичних шкіл до вступу в Житомирське

музичне училище; демонстрування власних методичних напрацювань; рецензування методичних докладів, рефератів, розробок; консультування з питань атестації; забезпечення музичних шкіл педагогічними кадрами з-поміж своїх випускників.

Творчо-виконавська діяльність В.М. Богорядова втілювалась і в ролі баяніста-акомпаніатора, який здійснював інструментальний супровід солістів-вокалістів, хорових і хореографічних колективів художньої самодіяльності Житомирщини.

Власний виконавський рівень випробував участю в конкурсах майстерної гри на баяні, як-от: I Всеукраїнський конкурс баяністів імені В.Я. Підгорного (м. Харків, 1991 р., участь), Міжнародний конкурс імені Горні Крамера (Італія, м. Поджо Руско, 1998 р., лауреат I премії) [14, с. 44].

В'ячеслав Богорядов здійснив реалізацію свого таланту і в аспекті досвідченого керівника ансамблю народних інструментів «Фантазія» Житомирського музичного училища, який неодноразово брав участь у різноманітних концертах училища, міста, області й у своєму концертному здобутку має виступи на Всеукраїнському фестивалі баянно-акордеонного виконавства та народно-інструментального мистецтва (1997, 2000 рр.) [18, с. 119]. Довершеністю концертної діяльності ансамблю народних інструментів «Фантазія» під керівництвом В.М. Богорядова визначається виступ у Палаці «Україна» на звітному концерті мистецтва Житомирщини.

Як учасник першого складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» В.М. Богорядов зробив власний внесок у наповнення концертного репертуару ансамблю, здійснивши оригінальні перекладення музичних творів, зокрема: В. Підгорного (Драматична поема «Чумацький шлях»), В. Власова (Парафраз на українські теми), О. Петерсона («У краю невідомих гігантів» із сюїти «Канадіана»), О. На Юн Кіна (Концертна імпровізація на тему І. Дунаєвського «Капітан»), В. Семенова (Музична фантазія на спомин В.М. Шукшина «Калина красная»), В. Лоссі та М. Россі (Полька «У цирку») [2, с. 39; 14, с. 45].

В.Я. Омельчук зазначає основні мистецько-творчі здобутки В.М. Богорядова та наголошує на функціональній сутності його життєвих позицій: «Активний учасник громадського та культурного життя училища

та міста, член асоціації баяністів та акордеоністів Всеукраїнської музичної спілки, своєю творчою працею він сприяв розвитку кращих традицій вітчизняної виконавської культури, популяризації ролі баяна й акордеона в музично-естетичному вихованні молоді» [14, с. 45].

Творча діяльність першого складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» (В.А. Губанов, В.Я. Омельчук, В.М. Богорядов) означилась професійними здобутками на виконавських конкурсах: Міжнародному конкурсі імені Горні Крамера (Італія, м. Поджо Руско, 1998 р., Гран-прі), II Всеукраїнському конкурсі-фестивалі «Зірки баяна на Запоріжжі» (м. Запоріжжя, 2002 р., I премія) [3, с. 5; 6, с. 139; 18, с. 103]. Перший виконавський склад житомирського тріо «Гармонія» здійснив концертні тури у Франції та Німеччині [10].

У 2003 р. в житомирському тріо баяністів «Гармонія» відбулось перше спадкоємне оновлення виконавського складу колективу. Функцію виконавця партії третього баяна взяв на себе Сергій Петрук – учень В'ячеслава Михайловича Богорядова [8; 10].

Сергій Вікторович Петрук народився 25 травня 1981 р. в місті Житомирі. У шестирічному віці виявив зацікавленість до виконавства на баяні. Перші зачатки

музичної освіти формувались під егідою Володимира Борисовича Согріна – викладача Житомирської музичної школи № 4 (нині заклад «Музична школа імені Лесі Українки») та Наталії Іванівни Євченко, викладачки Житомирської музичної школи № 1 (нині заклад «Музична школа імені Б.М. Лятошинського»). У 1996 р. Сергій Петрук став студентом Житомирського музичного училища

імені В.С. Косенка. Успішне навчання під керівництвом В'ячеслава Михайловича Богорядова зумовило продовження здобуття професійної музичної освіти у Вищому музичному інституті імені Миколи Лисенка (2000–2006 рр. навчання) (нині Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка). Новим творчим керівником Сергія Петрука став заслужений артист України Ярослав Мефодійович Ковальчук [8].

Здобуття вищої освіти поєднував із викладацькою діяльністю в музичних школах № 1 і № 3 міста Житомира. Із 2007 р. Сергій Вікторович Петрук починає працювати в Житомирському музичному училищі імені В.С. Косенка. Протягом шістнадцяти років здійснює викладацьку діяльність за такими навчальними дисциплінами, як: спеціальний клас (баян), клас ансамблю, диригування, педагогічна практика. С.В. Петрук як керівник школи-студії педагогічної практики ПЦК (баян, акордеон) Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка здійснює методичні консультації в рамках виїзних проєктів до музичних шкіл Житомирщини, зокрема, 28 квітня 2023 р. відбувся методичний день у Бердичівській музичній школі, під час якого проведено майстер-класи С.В. Петруком,

Б.Ю. Талько, В.А. Губановим з учнями-баяністами та продемонстровано концертний виступ тріо баяністів «Гармонія».

Педагогічна діяльність Сергія Петрука відображена здобутками на виконавських конкурсах сольного й ансамблевого напрямів: *Антон Глазюк* – диплом лауреата I ступеня Регіонального конкурсу юних баяністів-акордеоністів імені Анатолія Білошицького (м. Коростень, 2014 р.), диплом лауреата III ступеня I-го відкритого Всеукраїнського конкурсу баяністів-акордеоністів «Баянне коло на Запоріжжі» (м. Запоріжжя, 2016 р.), диплом з відзнакою X Всеукраїнського відкритого конкурсу баяністів-акордеоністів «Візерунки Прикарпаття» (м. Дрогобич, 2017 р.), диплом лауреата II ступеня XII Відкритого всеукраїнського конкурсу юних баяністів-акордеоністів імені Анатолія Білошицького (м. Коростень, 2018 р.), грамота за III місце Міжнародного конкурсу юних баяністів, акордеоністів та ансамблів «Сучасні ритми» (м. Кривий ріг, 2019 р.); *квартет баяністів "Grand classic" у складі: Ігоря Речицького, Євгенія Школенка, Богдана Соболевського, Артема Білецького (керівник С.В. Петрук)* – диплом лауреата I ступеня X Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах «Арт-Домінанта» (м. Харків, 2023 р.) і диплом лауреата I ступеня Міжнародного фестивалю-конкурсу баяністів, акордеоністів та ансамблів «Сучасні ритми» (м. Кривий ріг, 2023 р.); *оркестр народних інструментів Житомирської музичної школи № 5 (керівник С.В. Петрук)* – диплом лауреата III ступеня Всеукраїнського конкурсу-фестивалю баяністів «Кубок Надросся» (смт Рокитне, 2013 р.) [8].

Удосконалення виконавського рівня студентів Сергія Петрука здійснюється в аспекті концертної діяльності в рамках Всеукраїнського фестивалю «День українського баяна та акордеона»: ансамбль українських народних інструментів студентів і викладачів житомирського музичного училища імені В.С. Косенка (керівник С.В. Петрук, м. Житомир, 2018 р.), дует акордеоністів у складі Антона Глазюка та Сергія Щербаня (керівник С.В. Петрук, м. Житомир, 2019 р.), соло Антон Глазюк (клас С.В. Петрука, м. Житомир, 2019 р.), мистецького проєкту «Митець – культура – виміри часу»,

Дні польської культури в Україні: Антон Глазюк (клас С.В. Петрука, м. Житомир, 2018 р.) [8].

Необхідно відмітити активну громадську позицію Сергія Петрука, яка була втілена в мистецькому проєкті «На музичному фронті». Разом із квітетом студентів Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка “Grand classic” Сергій Петрук реалізував цикл концертів у містах Житомирської області (м. Баранівка, м. Звягель, м. Коростишів, смт Хорошів) з метою збору коштів на підтримку Збройних сил України.

Музично-творча діяльність Сергія Петрука уособлює наслідування педагогічній баянній школі В'ячеслава Михайловича Богорадова.

Професійний виконавський рівень другого складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» (В.А. Губанов, В.Я. Омелчук, С.В. Петрук) має визнання як на вітчизняному, так і на міжнародному рівнях: I Міжнародний конкурс баяністів та акордеоністів «Акорди Львова» (м. Львів, 2006 р., II премія), Міжнародний конкурс «Приз міста Ланчіано» (Італія, м. Ланчіано, 2012 р., I премія) [3, с. 6]. Гастрольні поїздки другого складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» відбулись у Бельгії, Франції, Німеччині, Італії [10].

У 2022 р. житомирське тріо баяністів «Гармонія» поновлює свою творчу діяльність в аспекті другого спадкоємного оновлення. До виконавського складу Віктора Губанова і Сергія Петрука доєднався Борис Талько [9; 10].

Борис Юрійович Талько – учень Віктора Губанова, учасник третього складу тріо баяністів «Гармонія», виконавець партії другого баяна. Народився 3 листопада 1988 р. в місті Коростишів Житомирської області. Початкову музичну освіту здобув у місцевій музичній школі по

класу баяна в Марини Григорівни Слоквенко. Здобуття вищої музичної освіти відбувалось в аспекті постійного вдосконалення майстерності гри на баяні під чуттєвою опікою двох досвідчених високопрофесійних майстрів академічно-філармонійної баянної школи, на той час заслужених артистів України: Віктора Анатолійовича Губанова (Житомирське музичне училище імені В.С. Косенка, 2006–2009 рр.) і Володимира Анатолійовича Мурзи (Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової, 2009–2014 рр.; асистентура-стажування при ОНМУ імені А.В. Нежданової, 2014–2017 рр.). Довершення виконавського рівня майстерності Борис Талько втілював у концертній діяльності в рамках міжнародних фестивалів сучасного мистецтва, як-от: Усеукраїнський фестиваль «День українського баяна і акордеона» (м. Одеса, 2013 р.; м. Київ, 2014 р.; м. Дніпро, 2015 р.; м. Житомир, 2016 р.); Міжнародний молодіжний фестиваль «Баян-парад» (м. Одеса, 2012 та 2015 рр.); Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні та дві ночі нової музики» (м. Одеса, 2016 р.); серія концертів “Rotary Club goes classic” у Бельгії (м. Льєж, 2017 р.; м. Монтенакен, 2017 р.) [9].

Як баяніст-виконавець Борис Талько має досвід роботи філармонійного напрямку: артист оркестру Академічного ансамблю української музики, пісні і танцю «Чайка» Одеської обласної філармонії імені Давида Ойстраха (2009–2017 рр.) та Житомирської обласної філармонії імені Святослава Ріхтера (2017–2019 рр.).

Виконавський рівень Бориса Талька був відзначений на V Міжнародному конкурсі баяністів-акордеоністів “Perpetuum mobile” (диплом лауреата III ступеня, м. Дрогобич, 2012 р.) відомими фахівцями баянного виконавського мистецтва – М.А. Давидовим, В.Д. Зубицьким, В.П. Рунчаком, В.А. Мурзою, А.Я. Сташевським, А.О. Нижником, Б.Б. Мирончуком, А.А. Дубієм, В.Г. Чумаком, С.В. Максимовим, С.Г. Барвік-Карпатським, М.І. Севрюком, О.О. Маляровим, Т.О. Антоновим.

У 2017 р. Борис Талько розпочав викладацьку діяльність у Житомирському музичному фаховому коледжі імені В.С. Косенка за такими навчальними дисциплінами, як: спеціальний клас (баян), клас ансамблю, диригування, диригент оркестру народних інструментів, педагогічна практика.

У музично-виконавській творчості Бориса Талька так само простежується насиченість колективної музичної діяльності як учасника колективу (виконавець партії другого баяна тріо баяністів «Гармонія» – із 2022 р., концертмейстер Народного аматорського фольклорного колективу «Родина» РБК м. Коростишів – із 2019 р.), так і керівника колективу (керівник оркестру народних інструментів викладачів закладу «Музична школа Гармонія» – із 2017 р., керівник оркестру народних інструментів Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка – із 2020 р.) [9].

Здобутий виконавський досвід у багатоаспектній концертній діяльності зумовлює становлення баянної школи Бориса Талька, яка має вже здобутки на виконавських конкурсах: *Артем Білецький* – диплом лауреата I ступеня Міжнародного фестивалю-конкурсу баяністів, акордеоністів та ансамблів «Сучасні ритми» (м. Кривий ріг, 2023 р.), диплом лауреата I ступеня XVI Всеукраїнського відкритого конкурсу баяністів-акордеоністів «Візерунки Прикарпаття» (м. Дрогобич, 2023 р.), диплом лауреата II ступеня X Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах «Арт-Домінанта» (м. Харків, 2023 р.); *Ігор Речицький* – диплом лауреата I ступеня відкритого фестивалю-конкурсу виконавців на народних інструментах серед здобувачів освіти III–IV курсів закладів фахової передвищої освіти (м. Дніпро, 2023 р.), диплом лауреата I ступеня X Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах «Арт-Домінанта» (м. Харків, 2023 р.); *Євгеній Школенко* – диплом лауреата III ступеня X Міжнародного конкурсу виконавців на народних інструментах «Арт-Домінанта» (м. Харків, 2023 р.) [9].

У педагогічно-виконавську практику Бориса Талька закладено традиції звітних концертів студентів його класу, як-от концерт «Від бароко до сучасності» за участю Артема Білецького, Богдана Соболевського, Євгенія Школенка (10 березня 2023 р. в закладі «Музична школа Гармонія»); концерт «Від соло до квартету» за участю Артема Білецького, Ігоря Речицького, Богдана Соболевського, Євгенія Школенка (15 березня 2023 р. в Житомирському музичному фаховому коледжі імені В.С. Косенка, 7 червня 2023 р. в закладі «Музична

школа імені Святослава Ріхтера»); концерт оркестру народних інструментів Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка (24 травня 2023 р. в Житомирському музичному фаховому коледжі імені В.С. Косенка) [9].

У виконавській і педагогічній діяльності Борис Талько гідний учень і послідовник свого вчителя – народного артиста України Віктора Анатолійовича Губанова.

Висновки. Результати здійсненої наукової розвідки дозволяють зробити висновок про спадкоємний процес перевідродження виконавського складу житомирського тріо баяністів «Гармонія», який відбувся в лоні баянної виконавської школи викладача-наставника. Визначаючи передумови появи нового культурно-історичного явища (житомирського тріо баяністів «Гармонія»), з'ясовано, що динамічним утворенням для зародження нового колективу послугувало новоутворене кадрове забезпечення фахівцями баянно-виконавської школи Житомирського музичного училища імені В.С. Косенка. Першоджерелом нового культурно-історичного явища означено виконавську діяльність В.А. Губанова, В.Я. Омельчука, В.М. Богорядова. Відображений період функціонування житомирського тріо баяністів «Гармонія» наголошує на тому факті, що протягом 37 років діяльності колективу двічі відбувся процес перевідродження виконавського складу: В.А. Губанов, В.Я. Омельчук, В.М. Богорядов (перший склад колективу, 1986–2003 рр.), В.А. Губанов, В.Я. Омельчук, С.В. Петрук (другий склад колективу, 2003–2021 рр.), В.А. Губанов, Б.Ю. Талько, С.В. Петрук (третій склад колективу, із 2022 р.). Здійснений аналіз освіти учасників колективу всіх трьох виконавських складів дозволяє стверджувати, що житомирське тріо баяністів «Гармонія» сформувалось із представників харківської та київської баянно-академічної школи та продовжує базуватись на виконавцях харківської, одеської і львівської шкіл баянного виконавського мистецтва академічно-філармонійного напрямку. Педагогічна діяльність учасників колективу визначається рушійними силами, які здійснюють функцію формування виконавського складу житомирського тріо баяністів «Гармонія», зумовлює ефективність вимушених процесів

оновлення, чим утілює спадкоємне перевідродження та створює безперервний процес розвитку та функціонування. В.А. Губанов, Б.Ю. Талько, С.В. Петрук продовжують виховувати плеяду молодих виконавців баянного мистецтва, які натеper мають здобутки – визнання на всеукраїнських і міжнародних конкурсах як у сольній, так і в ансамблевій категоріях. Отже, ми можемо стверджувати, що в мистецько-творчій діяльності В.А. Губанова, Б.Ю. Талька, С.В. Петрука означаються процеси спадкоємності та системності, які

визначаються головними критеріями науковості. Головним завданням третього виконавського складу житомирського тріо баяністів «Гармонія» є напрацювання яскравого репертуару та розширення концертної діяльності. І маємо бути впевненими в появі нових перемог цього високопрофесійного колективу на виконавських конкурсах, що зумовить нові наукові розвідки. Світовий дух реалізує себе через діяльність окремих індивідів, які не підозрюють того, що своєю діяльністю здійснюють світову історію (Георг Вільгельм Фрідріх Гегель).

Література:

1. Бродська Г.Ю. Омельчук Віктор Якович. *Енциклопедія сучасної України* / редкол. : І.М. Дзюба та ін. ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. URL: <https://esu.com.ua/article-75315>.
2. Булда М.В., Омельчук В.Я. Житомирське тріо баяністів «Гармонія». Творчі портрети естрадно-джазових музикантів. *Джаз*. 2013. № 1 (41). С. 38–40.
3. Губанов В.А. Концертні твори. Житомир : вид. О.О. Євенок, 2021. 64 с.
4. Губанов В.А. Концертні твори для баяна (акордеона). Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 36 с.
5. Демчук Б.В. Губанов Віктор Анатолійович. *Енциклопедія сучасної України* / редкол. : І.М. Дзюба та ін. ; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: <https://esu.com.ua/article-32167>.
6. Дишнієва-Набедрик Е.Б. Губанов Віктор Анатолійович. *Відомі педагоги Житомирщини: нариси про знаних діячів освітянської ниви* / наук. ред. і кер. автор. колективу М.І. Лавринович. Житомир : Полісся, 2003. С. 138–139.
7. Дишнієва-Набедрик Е.Б. Омельчук Віктор Якович. *Відомі педагоги Житомирщини: нариси про знаних діячів освітянської ниви* / наук. ред. і кер. автор. колективу М.І. Лавринович. Житомир : Полісся, 2003. С. 417–418.
8. Із усних спогадів викладача Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка Петрука С.В. // Архів О.С. Рєзнік. 2023. 5 с.
9. Із усних спогадів викладача Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка Талька Б.Ю. // Архів О.С. Рєзнік. 2023. 3 с.
10. Із усних спогадів Народного артиста України, викладача Житомирського музичного фахового коледжу імені В.С. Косенка Губанова В.А. // Архів О.С. Рєзнік. 2023. 12 с.
11. Копоть І.Є. Баяне, грай! *Житомирщина*. 1997. 17 квіт. № 43.
12. Копоть І.Є. Житомирська філармонія в культурному просторі міста: 80 років діяльності. *Аспекти історичного музикознавства* : збірник наукових статей Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського / ред.-упоряд. : Г.І. Ганзбург, Л.І. Шубіна. Харків : ХНУМ, 2018. Вип. 11. С. 156–173.
13. Копоть І.Є. Заслужений артист України баяніст Віктор Губанов : творчий портрет у рік ювілею. *Музейна справа на Житомирщині: історія, досвід, проблеми* : наукова збірка «Велика Волинь» : праці Житомирського науково-краєзнавчого товариства дослідників Волині / гол. ред. М.Ю. Костриця. Житомир : Косенко, 2005. Т. 33. С. 430–432.
14. Омельчук В.Я. Богорядов В'ячеслав Михайлович. *Відомі педагоги Житомирщини: нариси про знаних діячів освітянської ниви* / наук. ред. і кер. автор. колективу М.І. Лавринович. Житомир : Полісся, 2003. С. 44–45.
15. Працівники культури і мистецтва України, іноземні громадяни, удостоєні державних нагород, почесних звань України у II півріччі 2016 р. : довідкове видання / уклад. О.М. Ісаченко. Київ, 2017. 68 с.
16. Сторонська Н., Бойчук А. XIII Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів “Perpetuum mobile”. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / ред.-упор. : М. Пантюк та ін. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 37. Т. 3. С. 315–320.
17. Семешко А.А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі XX–XXI століть : довідник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.
18. Травкін В.М. Дарую радість людям. *Збірник дружніх посвят*. Житомир : Волинь, 2013. 292 с.
19. Улич (Савчин) Г.В. Проблеми дослідження баянно-акордеонного мистецтва України: національні та міжнародні репертуарні тенденції : колективна монографія. *Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals* : Collective monograph. Riga, Latvi : Baltija Publishing, 2021. С. 396–413.
20. Akkordeon in der Kapelle. *Service*. 2003. 16 November. № 46.
21. Bajan-Trio begeistert. *Donnerstag*. 2007. 29 November.
22. Ukrainisches Akkordeon trio aus Zhitomir in der Kapelle des Musischen Internats in Hadamar. *Dienstag*. 2003. 18 November.

References:

1. Brodska, H.Iu. (2022). Omelchuk Viktor Yakovych. [Viktor Yakovych Omelchuk] / Entsiklopediia Suchasnoi Ukrainy [Elektronnyi resurs] – [Encyclopedia of Modern Ukraine] [Electronic resource] / Redkol. : I.M. Dziuba, A.I. Zhukovskiy, M.H. Zhelezniak [ta in.]; NAN Ukrainy, NTSh. K. : Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Rezhym dostupu: <https://esu.com.ua/article-75315> [in Ukrainian].

2. Bulda, M., Omelchuk, V. (2013). Zhytomyrske trio baiianistiv "Harmonii". Tvorchy portrety estradno-dzhazovykh muzykantiv [Zhytomyr bayn trio "Harmony". Creative portraits of pop and jazz musicians]. Dzhaz № 1 (41) – Jazz. pp. 38–40 [in Ukrainian].
3. Hubanov, V.A. (2021). Kontsertni tvory [Concert works]. Zhytomyr : vyd. O.O. Yevenok. 64 p. [in Ukrainian].
4. Hubanov, V. (2004). Kontsertni tvory dlia baiana (akordeona) [Concert works for bayan (accordion)]. Ternopil : Navchalna knyha – Bohdan. 36 p. [in Ukrainian].
5. Demchuk, B.V. (2006). Hubanov Viktor Anatoliiovych [Gubanov Victor Anatoliiovych] / Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy [Elektronnyi resurs] – [Encyclopedia of Modern Ukraine] [Electronic resource] / Redkol. : I.M. Dziuba, A.I. Zhukovskiy, M.H. Zhelezniak [ta in.]; NAN Ukrainy, NTSh. K. : Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Rezhym dostupu: <https://esu.com.ua/article-32167> [in Ukrainian].
6. Dyshniieva-Nabedryk, E.B. (2003). Hubanov Viktor Anatoliiovych. Vidomi pedahohy Zhytomyrshchyny: narysy pro znanykh diiachiv osvitiianskoi nyvy.[Gubanov Victor Anatoliiovych. Famous teachers of Zhytomyr region: essays on well-known figures in the field of education] / nauk. red. i ker. avtor. kolektyvu M.I. Lavrynovych. Zhytomyr : Polissia. Pp. 138–139 [in Ukrainian].
7. Dyshniieva-Nabedryk, E.B. (2003). Omelchuk Viktor Yakovych. Vidomi pedahohy Zhytomyrshchyny: narysy pro znanykh diiachiv osvitiianskoi nyvy [Viktor Yakovych Omelchuk. Famous teachers of Zhytomyr region: essays on well-known figures in the field of education] / nauk. red. i ker. avtor. kolektyvu M.I. Lavrynovych. Zhytomyr : Polissia. Pp. 417–418 [in Ukrainian].
8. Iz usnykh spohadiv vykladacha Zhytomyrskoho muzychnoho fakhovoho koledzhu imeni V.S. Kosenka Petruka S.V. (2023) [From the oral recollections of a teacher at the Zhytomyr Music Vocational College named after V.S. Kosenko Petruk S.V.] (Arkhiv Rieznik O.S.). 5 p. [in Ukrainian].
9. Iz usnykh spohadiv vykladacha Zhytomyrskoho muzychnoho fakhovoho koledzhu imeni V.S. Kosenka Talka B.Iu. (2023) [From the oral recollections of a teacher at the Zhytomyr Music Vocational College named after V.S. Kosenko Talka B.Yu.] (Arkhiv Rieznik O.S.). 3 p. [in Ukrainian].
10. Iz usnykh spohadiv Narodnoho artysta Ukrainy, vykladacha Zhytomyrskoho muzychnoho fakhovoho koledzhu imeni V.S. Kosenka Hubanova V.A. (2023) [From the oral recollections of the People's Artist of Ukraine, teacher of the Zhytomyr Music College named after V.S. Kosenka Gubanov V.A.] (Arkhiv Rieznik O.S.). 12 p. [in Ukrainian].
11. Kopot, I. (1997). Baiane, hrai! [Bayan, play!]. Zhytomyrshchyna – Zhytomyr Region. 17 kvit. (№ 43) [in Ukrainian].
12. Kopot, I. (2018). Zhytomyrska filarmoniiia v kulturnomu prostori mista : 80 rokiv diialnosti. [Zhytomyr Philharmonic in the cultural space of the city: 80 years of activity]. Aspekty istorychnoho muzykoznavstva : zb. nauk. st. Kharkiv. nats. un-t mystetstv imeni I.P. Kotliarevskoho – Aspects of historical musicology : collection of scientific articles Kharkiv. national University of Arts named after I.P. Kotlyarevsky; [red.-uporiad. Hanzburh H.I., Shubina L.I.]. Kharkiv : KhNUM. Vyp. 11. Pp. 156–173 [in Ukrainian].
13. Kopot, I. (2005). Zasluzhenyi artyst Ukrainy baiianist Viktor Hubanov : tvorchyi portret u rik yuvileiu [Honored Artist of Ukraine accordionist Viktor Gubanov: a creative portrait in the anniversary year]. Muzeina sprava na Zhytomyrshchyni: istoriia, dosvid, problemy : nauk. zb. "Velyka Volyn" : pratsi Zhytomyrskoho nauko-vo-kraieznavchoho tovarystva doslidnykiv Volyni – Museum affairs in Zhytomyr region: history, experience, problems : scientific collection "Great Volyn" : works of the Zhytomyr scientific and local history society of researchers of Volyn / Hol. red. M.Iu. Kostriytsia. Zhytomyr : Kosenko. T. 33. Pp. 430–432 [in Ukrainian].
14. Omelchuk, V.Ia. (2003). Bohoriadov Viacheslav Mykhailovych. Vidomi pedahohy Zhytomyrshchyny : narysy pro znanykh diiachiv osvitiianskoi nyvy [Bogoryadov Vyacheslav Mykhailovych. Famous teachers of Zhytomyr region : essays on well-known figures in the field of education] / nauk. red. i ker. avtor. kolektyvu M.I. Lavrynovych. Zhytomyr : Polissia. Pp. 44–45 [in Ukrainian].
15. Pratsivnyky kultury i mystetstva Ukrainy, inozemni hromadiany, udostoiieni derzhavnykh nahorod, pochesnykh zvan Ukrainy u II pivrichchi 2016 roku : dovidkove vydannia (2017) [Culture and art workers of Ukraine, foreign citizens, awarded state awards, honorary titles of Ukraine in the II half of 2016] / ukladach O.M. Isachenko. Kyiv. 68 p. [in Ukrainian].
16. Storonska, N., Boichuk, A. (2021). KhIII Mizhnarodnyi konkurs baiianistiv-akordeonistiv "Perpetuum mobile" [13th international competition of accordionists and accordionists "Perpetuum mobile"]. Aktualni pytannia humanitarnykh nauk : mizhvuz. zb. nauk. prats molodykh vchenykh Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka – Current issues of humanities : interuniversity collection of scientific works of young scientists of Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University / redaktry-uporiadnyky M. Pantiuk, A. Dushnyi, I. Zymomria. Drohobych : Vydavnychiy dim "Helvetyka". Vyp. 37. Tom 3. Pp. 315–320 [in Ukrainian].
17. Semeshko, A.A. (2009). Baianno-akordeonne mystetstvo Ukrainy na zlami KhKh-KhKhI stolit [Bayan and accordion art of Ukraine at the turn of the 20th-21st centuries]. Dovidnyk. Ternopil : Navchalna knyha – Bohdan. 244 p. [in Ukrainian].
18. Travkin, V.M. (2013). Daruii radist liudiam [I give joy to people] / Zbirnyk druzhnykh posviat. Zhytomyr : Volyn. 292 p., 360 il. [in Ukrainian].
19. Ulych (Savchyn), H.V. (2021). Problemy doslidzhennia baianno-akordeonnoho mystetstva Ukrainy: natsionalni ta mizhnarodni repertuarni tendentsii [Research problems of the accordion-accordion art of Ukraine: national and international repertoire trends]. Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals : Collective monograph. Riga, Latvi : Baltija Publishing. Pp. 396–413 [in Ukrainian].
20. Akordeon in der Kapelle [Accordion in the chapel]. Service. 2003. 16 November. № 46 [in German].
21. Bajan-Trio begeistert [The accordion trio is delighted]. Donnerstag. 2007. 29 November [in German].
22. Ukrainisches Akordeon trio aus Zhitomir in der Kapelle des Musischen Internats in Hadamar [A trio of accordion players from Zhytomyr in the chapel of the music boarding school in Hadamar]. Dienstag. 2003. 18 November [in German].